МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Любов КОВАЛЬСЬКА
«27» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Підприємницька діяльність на автомобільному транспорті»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 27 Транспорт
спеціальність – 274 Автомобільний транспорт
освітня програма – Автомобільний транспорт

Кафедра логістики та підприємництва

Силабус склав(ла) завідувач кафедри, професор логістики та підприємництва, д.е.н., професор Дарія СМОЛИЧ

Силабус затверджений на засіданні кафедри логістики та підприємництва, протокол № 12 від «27» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор Дарія СМОЛИЧ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Автомобільний транспорт», протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Автомобільний транспорт» к.т.н., доцент Олег ЗАХАРЧУК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/1252

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Підприємницька діяльність на автомобільному транспорті»

Освітня програма	Автомобільний транспорт
Галузь знань / Спеціальність	27 Транспорт / 274 Автомобільний транспорт
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	3 кредити ECTS / 90 годин, семестр 6
Форма контролю	залік
Викладач(і)	д.е.н., професор Дарія СМОЛИЧ

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: оволодіння здобувачами основами теорії підприємництва, формування відповідного економічного мислення, отримання здобувачами знань із питань організації і функціонування підприємницької діяльності на автомобільному транспорті в умовах ринкових економічних відносин та набуття практичних знань і навиків для ефективного ведення, аналізу та оцінки власної справи.

Об’єктом навчальної дисципліни є підприємницька діяльність на автомобільному транспорті.

Предметом навчальної дисципліни є комплексне вивчення підприємницької діяльності на автомобільному транспорті і способів досягнення успіхів у підприємництві.

Завдання: освоєння здобувачами основних категорій підприємництва; опанування загальнотеоретичних засад підприємництва та розуміння типології підприємництва; дослідження середовища підприємницької діяльності на автомобільному транспорті; набуття навиків і вмінь, необхідних для організації власної справи та управління нею; розуміння ролі партнерських зв’язків і взаємодій та їх впливу на розвиток суб’єктів підприємницької діяльності; оволодіння здобувачами навичками оцінки ефективності використання ресурсної бази та аналізу ризиків і результатів підприємницької діяльності.

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері автомобільного транспорту або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів технічних наук, економіки та управління і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

ЗК02 — Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07 — Здатність працювати в команді.

ЗК11 — Здатність виявляти ініціативу та підприємливість

ФК06 — Здатність розробляти з урахуванням безпекових, економічних, екологічних та естетичних параметрів технічні завдання і технічні умови на проектування об’єктів автомобільного транспорту, їх систем та окремих елементів; складати плани розміщення устаткування, технічного оснащення та організації робочих місць, розраховувати завантаження устаткування та показники якості технологічних процесів.

ФК08 — Здатність організовувати ефективну експлуатацію об’єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів.

ФК09 — Здатність організовувати ефективну виробничу діяльність структурних підрозділів підприємств автомобільного транспорту, малих колективів виконавців (бригад, дільниць, пунктів), щодо експлуатації, ремонту та обслуговування об’єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів.

ФК12 — Здатність організовувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, технологічного) роботи об’єктів та систем автомобільного транспорту, здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю.

ФК13 — Здатність аналізувати техніко-експлуатаційні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності їх використання.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади підприємницької діяльності на автомобільному транспорті								
1	Тема 1. Загальна характеристика підприємницької діяльності	3/0,5	2/0,5	5/8,25	10/9,25	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4, МО5, МО7, МО9	ЗК11, ЗК02, ФК06, ФК08
2	Тема 2. Транспортне підприємство як суб’єкт господарювання	3/0,5	2/0,5	5/8,25	10/9,25	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4, МО5, МО7, МО9	ЗК02, ЗК11, ФК06, ФК08, ФК09
3	Тема 3. Підготовка та організація підприємницької діяльності	3/0,5	2/0,5	5/8,25	10/9,25	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО3, МО4, МО5, МО7, МО9	ЗК07, ЗК11, ФК06, ФК08, ФК09
4	Тема 4. Структура та управління транспортним підприємством	3/0,5	2/0,5	5/8,25	10/9,25	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО3, МО4, МО7, МО9	ЗК02, ЗК11, ФК08, ФК09
5	Тема 5. Ресурсне забезпечення підприємництва на автомобільному транспорті	3/0,5	2/0,5	5/8,25	10/9,25	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4, МО5, МО7, МО9	ЗК02, ЗК07, ФК12, ФК13
Змістовий модуль 2. Економічна ефективність підприємницької діяльності на автомобільному транспорті								
6	Тема 6. Витрати та собівартість послуг на автомобільному транспорті	3/0,5	1/0,5	4/8,25	8/9,25	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4, МО5, МО7, МО9	ЗК02, ФК12, ФК13
7	Тема 7. Фінансово-економічні результати та ефективність підприємницької діяльності	3/0,25	1/0,25	4/8,25	8/8,75	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4, МО5, МО7, МО9	ЗК11, ЗК02, ФК12, ФК13
8	Тема 8. Інвестиційна діяльність в підприємництві	3/0,25	1/0,25	4/8,25	8/8,75	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО3, МО4, МО5, МО7, МО9	ЗК07, ЗК02, ФК08, ФК09, ФК13

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
9	Тема 9. Інноваційна діяльність в підприємництві	3/0,25	1/0,25	4/8	8/8,5	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО3, МО4, МО5, МО7, МО9	ЗК07, ЗК02, ФК08, ФК09, ФК13
10	Тема 10. Антикризове управління та економічна безпека підприємства	3/0,25	1/0,25	4/8	8/8,5	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО3, МО4, МО5, МО7, МО9	ЗК02, ЗК07, ФК08, ФК09, ФК13
	Разом	**30/4**	**15/4**	**45/82**	**90/90**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань).

Методи оцінювання: МО2 — усне або письмове опитування; МО3 — колоквіум; МО4 — тестування; МО5 — командні проєкти; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень; МО9 — залік.

4. Результати навчання

ПРН01. Мати концептуальні наукові та практичні знання, необхідні для розв'язання спеціалізованих складних задач автомобільного транспорту, критично осмислювати відповідні теорії, принципи, методи і поняття

ПРН03. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні та комунікаційні технології для дослідження моделей об'єктів і процесів автомобільного транспорту, експлуатаційних властивостей автомобільних транспортних засобів, здійснення інженерних і техніко-економічних розрахунків, створення проектно-конструкторської документації та розв'язування інших задач автомобільного транспорту

ПРН04. Відшуковувати необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах; аналізувати та оцінювати цю інформацію

ПРН05. Розв'язувати задачі формування трудових ресурсів та професійного розвитку персоналу; виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту

ПРН06. Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів

ПРН07. Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності

ПРН09. Аналізувати та оцінювати об'єкти автомобільного транспорту, їх системи та елементи

ПРН15. Брати участь у розробці та реалізації інженерних та/або виробничих проектів у сфері автомобільного транспорту, визначати тривалість та послідовність робіт, потреби в ресурсах, прогнозувати наслідки реалізації проектів

ПРН17. Організовувати ефективну виробничу діяльність структурних підрозділів підприємств автомобільного транспорту, малих колективів виконавців (бригад, дільниць, пунктів), щодо експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів

ПРН21. Організовувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту

ПРН22. Здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів, інструкцій та методик

ПРН23. Аналізувати техніко-експлуатаційні та техніко-економічні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів

5. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

6. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (50 %) + модульний контроль (50 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

7. Зміст тем

Тема 1. Загальна характеристика підприємницької діяльності

1.1. Сутність, ознаки, принципи та функції підприємництва.
1.2. Суб’єкти підприємницької діяльності. Види підприємництва
1.3. Правові засади підприємницької діяльності в Україні.
1.4. Особливості підприємництва на автомобільному транспорті: ризики, регулювання, практичні моделі

Тема 2. Транспортне підприємство як суб’єкт господарювання

2.1. Поняття та класифікація підприємств.
2.2. Місія та цілі підприємства.
2.3. Зовнішнє середовище підприємства.
2.4. Транспортне підприємство: транспортні послуги, їх класифікація.

Тема 3. Підготовка та організація підприємницької діяльності

3.1. Підготовка до початку бізнесу: пошук бізнес ідеї, методи генерації ідей інновацій.
3.2. Характеристика майбутнього товару чи послуги.
3.3. Бізнес-план як інструмент підприємницької діяльності.
3.4. Процес державної реєстрації та організаційні аспекти започаткування бізнесу в Україні.

Тема 4. Структура та управління транспортним підприємством

4.1. Внутрішнє середовище підприємства.
4.2. Сутність та функції управління підприємством.
4.3. Методи управління діяльністю підприємства.
4.4. Організаційні структури управління підприємством.

Тема 5. Ресурсне забезпечення підприємництва на автомобільному транспорті

5.1. Оцінка і облік основних фондів. Спрацювання і амортизація основних фондів
5.2. Економічний зміст, склад і структура оборотних засобів (коштів). Нормування оборотних засобів (коштів)
5.3. Класифікація, характеристика та структура персоналу підприємства. Розрахунок чисельності працюючих та їх рух
5.4. Показники ефективності використання основних фондів, оборотних засобів, людських ресурсів

Тема 6. Витрати та собівартість послуг на автомобільному транспорті

6.1. Сутність та класифікація витрат підприємства
6.2. Система управління витратами підприємства
6.3. Формування статей калькуляції витрат
6.4. Калькулювання собівартості перевезень

Тема 7. Фінансово-економічні результати та ефективність підприємницької діяльності

7.1. Суть і завдання фінансової діяльності підприємства. Фінансовий план.
7.2. Поняття та види прибутку підприємства
7.3. Основні показники оцінки фінансового стану підприємства
7.4. Суть і характеристика ефективності діяльності підприємства

Тема 8. Інвестиційна діяльність в підприємництві

8.1. Сутність та класифікація інвестицій
8.2. Характеристика капіталовкладень підприємства
8.3. Методи оцінки ефективності інвестицій
8.4. Ризики в інвестиційній діяльності

Тема 9. Інноваційна діяльність в підприємництві

9.1. Економічна сутність та об’єктивна необхідність інноваційної діяльності підприємства
9.2. Види та напрями інноваційної діяльності підприємства
9.3. Чинники активізації інноваційної діяльності підприємства
9.4. Джерела фінансування інноваційної діяльності

Тема 10. Антикризове управління та економічна безпека підприємства

10.1. Сутність кризових явищ та причини виникнення фінансових проблем підприємства
10.2. Ознаки кризового стану та діагностика неплатоспроможності підприємства
10.3. Антикризове управління та відновлення платоспроможності підприємства
10.4. Ліквідація підприємства та задоволення вимог кредиторів

8. Опис ІЗ/КПІЗ

Не передбачено навчальним планом.

9. Самостійна робота

Самостійна робота передбачає опрацювання навчальної та наукової літератури, нормативно-правових актів, інформаційних ресурсів і додаткових матеріалів за тематикою освітнього компонента; поглиблення та систематизацію теоретичних знань; підготовку до практичних занять, поточного й підсумкового контролю; виконання індивідуальних завдань, підготовку аналітичних матеріалів і розв’язання практичних ситуацій відповідно до змісту дисципліни.
Результати самостійної роботи оцінюються в межах поточного та підсумкового контролю відповідно до критеріїв оцінювання, визначених у силабусі.

10. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний

інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

11. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Курс Підприємницька діяльність на автомобільному транспорті на платформі Moodle. URL: https://mdl.lntu.edu.ua/course/view.php?id=6524

Праці інших авторів:

2. Поліщук, С. В., & Кавтиш, О. П. (2022). Основи підприємницької діяльності: конспект лекцій. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 153 с.

3. Остапчук Т.П. та ін. (2023) Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний посібник. Житомир: Житомирська політехніка, 2023. 280 с.

4. Шикеринець В.В., Базіняк І.І., Качмар О.В., Дутчак О.І., Маланюк Т.З. (2024) Тренінг – курс «Створення власного бізнесу: від ідеї до успіху»: Навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 48 с. URL: http://hdl.handle.net/123456789/22256

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

5. Смолич Д.В. (2024) Альтернативні моделі фінансування суб’єктів підприємництва в умовах нестабільного економічного середовища. Академічні візії. №38.URL: https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1524

6. Смолич Д.В. (2024) Стимулювання розвитку підприємництва Системою торгово-промислових палат України. Бізнес інформ. №10. С.240-245. URL: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-10-240-245

7. Sheibut, D., Smolych, D., Kostyk, Y., Rachynska, H., Lysak, O. (2024). Assessing the impact of innovative strategies on entrepreneurial growth and business development. Multidisciplinary Science Journal, 6, 2024ss0703. URL: https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss0703

8. Herasymenko, Olena and Smolych, Dariia and Bavyko, Oleksandr and Dmytrenko, Ihor and Martyniuk, Oleksandr (2026) Updating Mechanisms for Cooperation between the State and Business to Stimulate Economic Development. OIDA International Journal of Sustainable Development, 19 (06), 25-38, 2026, URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=6648522

9. Vavdiiuk, N., Koretska, N., Smolych, D., Abramova, I., & Tendiuk, A. (2026). Digital Models of Administration as a Mechanism for Enhancing Leadership Accountability in Dynamic Institutions. Computer and Decision Making: An International Journal, 3, 979–995. URL: https://doi.org/10.59543/comdem.v3i.18331

Праці інших авторів:

10. Руєв, М. О. (2023). Автомобільний бізнес як модель адаптивного підприємництва: практики створення бізнесів з нуля в нових інституційних умовах. Здобутки економіки: перспективи та інновації, (1). DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.15334089

11. Більовська, О., & Майстро, Р. (2023). Особливості підприємницької діяльності в умовах воєнного стану в Україні. Вісник Національного технічного університету" Харківський політехнічний інститут"(економічні науки), (2), 50-54. DOI: https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.2.50

12. Levchenko, I., & Dmytriiev, I. (2023). Innovative development of the road and transport complex: problems and prospects. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER. 197 p. DOI: doi:10.15587/978-617-7319-71-8

13. Heinbach, C., Beinke, J., Kammler, F., & Thomas, O. (2022). Data-driven forwarding: a typology of digital platforms for road freight transport management. Electronic Markets, 32(2), 807-828. URL: https://link.springer.com/article/10.1007/s12525-022-00540-4

14. Nugymanova, G., Nurgaliyeva, M., Zhanbirov, Z., Naumov, V., & Taran, I. (2021). CHOOSING A SERVICING COMPANY'S STRATEGY WHILE INTERACTING WITH FREIGHT OWNERS AT THE ROAD TRANSPORT MARKET. Scientific Bulletin of National Mining University, (1). URL: https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-1/204

15. Kadłubek, M., Thalassinos, E., Domagała, J., Grabowska, S., & Saniuk, S. (2022). Intelligent transportation system applications and logistics resources for logistics customer service in road freight transport enterprises. Energies, 15(13), 4668. URL: https://doi.org/10.3390/en15134668

16. Grinerud, K., Aarseth, W. K., & Robertsen, R. (2021). Leadership strategies, management decisions and safety culture in road transport organizations. Research in Transportation Business & Management, 41, 100670. URL:https://doi.org/10.1016/j.rtbm.2021.100670

17. Derrick Choe, Alexander Oettl, and Robert Seamans (2020). What's Driving Entrepreneurship and Innovation in the Transport Sector? NBER Working Paper No. 27284 May, 45 p.

III. Інформаційні ресурси

18. Цивільний кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text

19. Закон України «Про автомобільний транспорт». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text

20. Закон України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб».URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text